

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

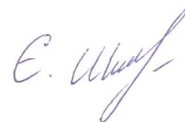
Освітня програма “Фінанси, банківська справа та страхування”

Спеціальність _072 “Фінанси, банківська справа і страхування”

Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

Затверджено на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи і страхування
Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Зав. кафедри

Шекета Є.Ю.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація					
Назва дисципліни	Соціологія				
Викладач (-і)	к.філос.н.,доцент Палагнюк М.М.				
Контактний телефон викладача	+38(068)1823373				
E-mail викладача	mykhailo.palahniuk@nung.edu.ua				
Формат дисципліни	Очний				
Обсяг дисципліни	8 кредитів ECTS				
Посилання на сайт дистанційного навчання					
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій				
2. Анотація до курсу					
Знання та вміння, набуті при вивченні предмету, можуть бути плідно використані для формування цілісних базових соціологічних знань, компетентностей спеціаліста з відповідним впливом на організацію; в процесі вироблення стратегії, тактики, мотивування в організації; при здійсненні керівництва, в комунікаційному процесі в організації та зовнішніх зв'язків; при прийнятті управлінських рішень. Для формування усвідомленого і відповідального ставлення спеціалістів до себе, інших, світу.					
3. Мета та цілі курсу					
Мета викладання дисципліни – формування у студентів цілісного уявлення про соціальні феномени, зокрема ті, що стосуються формування особистості в суспільстві, спільної діяльності в рамках великих і малих, формальних і неформальних соціальних груп та у масовидних спільнотах, а також засобів регулювання суспільно значимих відносин, що виникають в результаті взаємодії різних елементів соціальної структури.					
4. Результати навчання (компетентності)					
Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів, здатність аналізувати та вирішувати професійні ситуації, формувати стратегію та добирати відповідну тактику організації, формувати та реалізувати місію організації на основі соціологічних засад.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу 240 год.					
Вид заняття	Загальна кількість годин				
лекції	46 год.				
семінарські заняття / практичні / лабораторні	46 год.				
самостійна робота	148 год.				
Ознаки курсу					
Спеціальність	Семестр	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
072 “ Фінанси, банківська справа та страхування”	II, III, IV	I, II	вибіркова		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки, бали	Термін виконання
II семестр					

Тема 1. Предмет,структура і функції соціології. Загальне поняття про соціологію, причини її виникнення. Об'єкт і предмет соціології. Структура соціологічного знання. Функції соціології та її зв'язок з іншими науками. Метод соціології. Сутність соціологічних досліджень, програма і методи збору первинної інформації.	Лк, См	[1,2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Виникнення і основні віхи розвитку соціології. Витоки соціологічного знання. Виникнення і розвиток соціології як окремої науки. Соціологічна думка України. Основні школи і напрями сучасної соціології.	Лк,См	[2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Соціологія як сфера наукового пізнання. Соціологія як самостійна наука про суспільство. Соціокультурні передумови виникнення соціології. Об'єкт і предмет соціології. Сутність та види законів соціології. Категорії соціології. Специфіка соціологічного теоретизування і уяви. Визначення поняття «соціальне». Основні парадигми до розуміння людини і суспільства в соціології. Підходи до класифікації рівнів соціологічного знання. Фундаментальна та прикладна, макро- та мікросоціологія. Трирівнева структура соціологічного знання. Рівні соціологічного аналізу й основні парадигми (Дж. Рітцер, Дж. Александер). Визначення предметного поля, структури і функцій соціології. Сучасні тенденції розвитку соціологічної науки. Місце соціології в системі суспільствознавства, її зв'язок з іншими науками. Основні функції соціології: теоретико-пізнавальна, практико-перетворювальна, світоглядно-ідеологічна, інформаційна, описова, соціального управління, соціоінженерна та інші. Основні пізнавальні та соціально-технологічні завдання соціології. Напрями досліджень сучасної вітчизняної соціології. Поняття, специфіка, функції та різновиди соціологічних досліджень. Логіка соціологічного дослідження. Завдання та процедурні особливості етапів підготовки, збору, опрацювання та аналізу емпіричної інформації, розробки звітних документів та рекомендацій. Поняття та структура програми соціологічного дослідження, вимоги до її складання. Поняття вибірки та	Лк,См	[1 – 8; 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття, пройти тестування до попередніх тем	10	До наступного заняття за розкладом

вибіркового дослідження, вибіркової та генеральної сукупностей. Методи формування вибіркової сукупності.					
Тема 4. Суспільство як соціальна система. Соціологічне розуміння суспільства: класичні та сучасні версії. Ознаки суспільства. Соціологічні теорії походження суспільства. Типологія суспільств за різними критеріями. Теорії сучасного суспільства: концепції постіндустріального суспільства, інформаційного, технотронного, знань, суспільства експертів, ризиків, споживання, дозвілля, спектаклю та ін. Поняття соціальної спільноти. Фактори функціонування соціальних спільнот. Види соціальних спільнот: масові, групові, соціально-територіальні, демографічні, етнічні та інші. Суспільство як продукт взаємодії соціальних спільнот. Системний підхід в соціології. Суспільство як соціальна система. Основні рівні системного підходу до суспільства (макро-, мезо- та мікрорівні). Сутність та характерні риси суспільства. Громадянське суспільство та його основні інститути. Україна в контексті теорій сучасного суспільства. Особливості українського соціуму. Україна в міжнародних рейтингах. Імідж сучасної України. Теорія модернізації. Органічна та неорганічна види модернізації.	Лк,См	[1 – 8; 10; 11; 13]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Соціальний процес. Соціальна зміна. Соціальний рух. Соціальна мобільність. Соціальне відтворення. Соціальна трансформація. Соціальний прогрес і регрес. Соціальний розвиток та його основні етапи.	Лк,См	[5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Соціальна структура суспільства і тенденції її розвитку. Поняття соціальної структури суспільства. Критерії структурування суспільного простору. Основні види та елементи соціальної структури суспільства, їх характерні риси і тенденції розвитку. Елементи соціальної структури. Соціальні статуси і ролі. Номінальні та рангові показники соціальної позиції індивіда в соціальній структурі. Рольовий набір та статусна декомпозиція, міжрольовий конфлікт. Методологічні принципи вивчення соціальної структури суспільства.	Лк,См	[7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом

III семестр Тема 7. Особистість і проблеми соціалізації. Соціальні групи і спільноти. Соціальний статус і соціальна роль. Соціальна діяльність і структура. Соціальні зв'язки і соціальні відносини. Соціальна поведінка і соціальний контроль.	Лк,См	[2,4]	Опрацювати лекційний матеріал підготувати-ся до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Соціологія культури Суть і структура культури. Основні елементи культури (цінності, норми, санкції), їх різновиди, фактори формування, взаємозв'язок. Функції культури. Поняття цивілізація, культура суспільства. 12 Інтелектуальне, духовне життя суспільства. Закономірності культурного життя. Культура і свобода суспільства. Особливості культурного процесу. Субкультури. Молодіжна субкультура. Сучасні проблеми взаємодії національних культур. Співвідношення соціології культури і соціології науки. Соціологія освіти і соціології культури.	Лк,См	[1 – 4; 9 – 13]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати-ся до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Соціологія конфлікту. Конфлікт як складний соціальний феномен. Зміст та структура конфліктів. Основні функції конфлікту. Історія вивчення проблеми конфлікту. Розвиток теорії конфлікту в ХХ ст. Динаміка соціальних конфліктів. Основні стадії конфлікту (зародження, розвиток, вирішення конфлікту, післяконфліктна стадія). Типи і види конфлікту. Природа соціальних конфліктів у сучасному українському суспільстві.	Лк,См	[1 – 5;10; 12; 13].	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати-ся до семінарського заняття, пройти тестування до попередніх тем	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 10. Економічна соціологія. Економічна сфера: місце в системі суспільних зв'язків. Об'єкт і завдання, система категорій та методів економічної соціології. Соціологічна сутність соціального механізму регулювання економіки. Методи управління економікою та її суб'єктами. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками та її основні функції. Соціологічні аспекти ринкового регулювання. Особливості управління економічною поведінкою трудящих в умовах ринку. Зміна соціальних якостей населення та нові вимоги до управління економічною поведінкою.	Лк,См	[1 – 5; 9; 13].	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати-ся до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Соціологія праці і управління. Соціологічна сутність праці. Праця як базовий соціальний процес, її функції. Ставлення до праці. Мотивація трудової	Лк,См	[1 – 5; 11 – 13].	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати-	10	До наступного заняття за розкладом

діяльності. Особливості мотивації в Україні. Соціальне управління в трудовій сфері, його функції. Складові системи соціального управління. Методи соціального управління. Самоуправління, його функції. Сутність поняття "організація". Види організацій. Прямі і зворотні зв'язки. Форми зворотніх зв'язків. Сутність поняття "організаційна культура". Роль керівника, його авторитет і лідерство в управлінні взаєминами. Тема 12. Соціологія політики. Соціально-політична сфера суспільства, система політичних відносин. Предмет соціології політики. Політика. Політичні інститути. Політична культура. Влада і суспільство. Держава. Влада. Демократія. Соціальні конфлікти. Легітимність влади. Феномен політичного лідера. Поняття громадської думки, її відмінність від оціночного судження, настрою. Громадська думка як фактор удосконалення керування суспільством.	Лк, См		ся до семінарського заняття		
IV семестр Тема 13. Соціологічне дослідження: поняття, етапи, види. Етапи соціологічного дослідження. Види соціологічного дослідження. Соціальний моніторинг. Програма і робочий план соціологічного дослідження. Вибірка. Вибірковий метод у дослідженні. Методи соціологічного дослідження. Аналіз документів. Анкетне опитування. Соціометричне спостереження. Соціологічний експеримент.	Лк, См	[1 – 5; 11 – 13].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 14. Статистична обробка і аналіз емпіричної інформації. Статистика як інструмент обробки даних, підготовка емпіричних даних до обробки і аналізу. Обробка і аналіз первинної інформації. Підсумковий документ аналізу соціологічної інформації.	Лк, См	[3,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	15	До наступного заняття за розкладом
Тема 15. Соціологія та соціально-практична діяльність. Соціальне проектування та соціально-інженерна діяльність. Соціолог у ролі соціального інженера. Проблема гуманізації соціологічної діяльності.	ЛК, См	[2, 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом
		[9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття, пройти тестування до попередніх	10	До наступного заняття за розкладом

			тем		
Тема 16. Громадська думка як соціальна інституція. Природа громадської думки як стану масової свідомості. Джерела і специфіка її формування. Структура, канали висловлювання та функції громадської думки. Закономірності функціонування громадської думки і проблеми її вивчення. Громадська думка та її використання в соціальному управлінні.	Лк, См	[10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати до семінарського заняття	15	До наступного заняття за розкладом
Тема 17. Організаційна структура соціологічної роботи в Україні і проведення соціологічних досліджень Вертикальна структура: загальнодержавний, регіональний та місцевий рівні. Горизонтальна структура: галузеві напрямки. Соціологічна асоціація України: призначення, структура, основні напрямки діяльності. Форми і зміст міжнародного співробітництва.	Лк, См	[1 – 3; 8 – 13]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати до семінарського заняття	10	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:

100 балів за семестр – набраних протягом семестру як залік

“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;

“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;

“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;

“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Вимоги до письмової роботи:

Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання заліку. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів.

Семінарські заняття:

Семінарське, практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське, практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю:

II семестр

- оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (60 балів);
- оцінка за контрольну роботу (20 балів);
- оцінка за самостійну роботу (20 балів).

III семестр

- оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (60 балів);
- оцінка за контрольну роботу (20 балів);
- оцінка за самостійну роботу (20 балів).

IV семестр

- оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (60 балів);
- оцінка за контрольну роботу (20 балів);
- оцінка за самостійну роботу (20 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8.Рекомендована література

1. Палагнюк М. М. Соціологія: конспект лекцій. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2016. – 250 с.
2. Вербець В. В. Соціологія : навч. посібн. / В. В. Вербець, О. А. Сибот, Т. А. Христюк. – К. : Кондор, – 2009. – 550 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/15840720/sotsiologiya/sotsiologiya_-_verbets_vv.
3. Городяненко В.І. Соціологія: Посібник.- Київ, 2004.-375 с.
4. Грибик Т. А. Методичні рекомендації з курсу "Соціологія", / Т. А. Грибик. – Вінниця : Модельний центр інформаційних технологій / 2001. – 38 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ito.vspu.net/SAIT/inst_kaf/kafedru/matem_fizuka_tex_osv/www/ENK/KIt%20v%20osviti%20i%20nauk/dilovod/sociology.htm.
5. Дворецька Г. В. Соціологія : навч. посібн. / Г. В. Дворецька. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : 2002 – 472 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : Авт. видав. КНЕУ <http://buklib.net/books/21973/>.
6. Дороніна М. С. Соціологія (візуалізація основних положень) : навчальний посібник / М. С. Дороніна, Л. О. Сасіна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 172 с. (Укр.мов.).
7. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології.- Київ, 1993.-336 с.
8. Інтерпретація і аналіз емпіричних даних в соціологічних дослідженнях.-Київ, 1998.- 210 с.
6. Криштопа В.І. Конспект лекцій з нормативного навчального курсу «Соціологія».- Івано-Франківськ, 1999.- 108 с.
7. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження.- Київ, 1999.- 245 с.
8. Піча В.М. Соціологія. Навчальний посібник. Київ, 1999.- 245 с.
9. Попова І.М. Соціологія. Про педевтичний курс.- Київ. 1996. -230 с.
10. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. –Київ, 1995.-287 с.
11. Сасіна Л. О. Соціологія : навч. посібн. / Л. О. Сасіна, Н. А. Мажник. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 208 с.
12. Соціологія : підручник / за загал, ред. В. П. Андрущенко, М. І. Горлача. – Х. : Б.И., 1998. – 622 с.
13. Якуба О.О. Соціологія. Навчальний посібник. –Київ, 1999.- 253.

Додаткова література

1. Арон Р., Бромлей Ю. Етносоціальні процеси. –Харків, 2003.- 310 с.
2. Комозин А.Н. Популярна соціологія.- Київ,2000.- 164 с.
3. Прогнозування в соціологічних дослідженнях.-Харків, 1999.- 107 с.
4. Пауман З. Мислити соціологічно. –Харків. 1996. -312 с.
5. Соціологічна думка в Україні. Навчальний посібник.- Київ. 1996.- 451 с.
6. Тернер Дж. Структура соціологічної теорії. –Харків, - 1998.- 425 с.